

3.7. АНАЛИЗА НА ПРАКСАТА НА УПРАВУВАЊЕ СО ПОТРОШУВАЧКАТА НА ЕНЕРГИЈА СО КОРИСТЕЊЕ НА МАТРИЦАТА ЗА СИСТЕМАТСКО УПРАВУВАЊЕ СО ПОТРОШУВАЧКАТА НА ЕНЕРГИЈА

За да се оценат тековните практики на управување со енергијата на одредена локација, најчесто се користи таканаречената, матрица за систематско управување со енергијата (МСУЕ).

Матрицата содржи пет колони кои се однесуваат на пет различни елементи на систематското управување со енергијата (СУЕ). Во редовите на матрицата се опишани различни нивоа на воспоставеност на СУЕ, преку колоната од прикажаниот елемент на систематското управување со енергијата.

Врз основа на оваа матрица во текот на општата енергетска контрола се оценува нивото на воспоставеност на секој од елементите на систематско управување со енергијата на анализираната локација. Целта е да се достигне највисока оценка за секоја колона, односно за секој елемент на систематското управување со енергијата (СУЕ).

Табела 3.7.1. - Матрица за систематско управување со енергијата (МСУЕ)

Оценка	Политика за енергетска ефикасност и заштита на околината	Организација	Комуникација	Собирање и анализа на податоци за потрошувачката на енергија и вода	Одржување и набавка на нова опрема
5	Раководството на претпријатието која управува или е сопственик на објектот целосно ја поддржува политиката на енергетска ефикасност и акциониот план кој редовно се ажурира.	Управувањето со енергијата во целост е интегрирано во управувачката политика. Јасно се поделени улогите и одговорностите поврзани со потрошувачката на енергија.	Редовни формални и неформални начини на комуникација помеѓу лицата задолжени за управувањето со енергијата, но и со лицата на други нивоа на управување.	Воспоставен е сеопфатен систем за следење на потрошувачката на енергија и вода, остварените заштеди, како и препознавање на можностите за дополнително штедење. За остварувањата во подрачјето на енергетската ефикасност редовно се информираат сите вработени/корисници.	Одлична развиена практика за одржување и набавка на нова опрема. Се применуваат сите ставки за "зелени" набавки врз база на LCCA.
4	Формално е донесена политика за енергетска ефикасност, но раководството сеуште не ја поддржува. Акциониот план не се ажурира редовно. Вработените или лицата во објектот не знаат за постоење на политика за енергетска ефикасност.	Постои лице задолжено за управување со енергијата кое е формално подредено под енергетскиот одбор кој го раководи еден од членовите на раководството кое раководи или е сопственик на објектот.	Енергетскиот одбор се користи како главен извор на информации поврзани со потрошувачката на енергија и има директна врска со главните потрошувачи.	Воспоставен е релативно едноставен систем за следење на потрошената енергија и вода на локацијата и за главните потрошувачи. За остварувањата во подрачјето на енергетската ефикасност не се информираат сите вработени/корисници.	Многу добро развиена практика за одржување и набавка на нова опрема. Се користат делови од LCCA, како основа за одлучување при набавката на нова опрема.

LCCA - Life Cycle Cost Assessment – Проценка на трошоците низ целиот работен/животен век. Тоа е економска метода во која при пресметката на исплатливоста на некој проект покрај почетната инвестиција, се земаат во предвид и трошоците поврзани со работата, одржувањето, енергијата, заштитата на животната средина (надокнади за емисијата на полутанти) и одлагањето на опремата после завршувањето на нејзиниот работниот век. Оваа метода се базира на анализата на паричните текови, а различните опции ги рангира користејќи ги индикаторите за исплатливоста на проектот, во прв ред интерната стапка на поврат на инвестираните средства.

Табела 3.7.1. - Матрица за систематско управување со енергијата (МСУЕ) - продолжение

Оценка	Политика за енергетска ефикасност и заштита на околината	Организација	Комуникација	Собирање и анализа на податоци за потрошувачката на енергија и вода	Одржување и набавка на нова опрема
3	Политиката за енергетска ефикасност која е дефинирана од страна на одговорните лица на Службата за одржување или енергетика, не е формално прифатена.	Постои лице кое е задолжено за управување со енергијата кое повремено го известува енергетскиот одбор и не постои јасна поврзаност со раководството кое управува или сопственикот на објектот.	Контакт со главните потрошувачи на енергија се остварува преку ад-хок воспоставен енергетски одбор со кој раководи некој на ниво на раководител на одделение или служба.	Потрошувачката се следи преку мерна опрема поставена од страна на снабдувачот со енергија. Се анализираат трендовите и трошоците за енергија и вода, кои се дел од планираните трошоци.	Добра практика за одржување и набавка на нова опрема. За вложувања во делот кој се однесува на енергетската ефикасност се користи метода за едноставна пресметка на период на враќање на почетните инвестиции.
2	Се користи неформална политика за енергетската ефикасност.	Управувањето со енергијата е дел од повремените активности на дел од пресоналот со ограничен авторитет и влијание.	Неформални комуникации помеѓу инженерите од службата за одржување или енергетика и големите потрошувачи на енергија.	Годишните извештаи за потрошувачката на енергија и вода се темелат на извештаите од снабдувачите на енергија со следење на трендот на потрошувачка на енергија во период од неколку претходни години.	Ограничена, но добра практика за одржување и набавка на нова опрема. Нема вложувања за подобрувања на енергетската ефикасност.
1	Не постои политика за енергетска ефикасност.	Не постои систем за управување со енергијата или било која друга форма на делегирање одговорности поврзани со потрошувачката на енергија и вода.	Нема контакти и информации со вработените и големите потрошувачи.	Не се следи потрошувачката на енергија и вода.	Слаба практика за одржување. Нема вложувања за подобрувања на енергетската ефикасност.

Препораките кои се дадени мора да бидат насочени кон воспоставување на целосно функционален систем за управување со енергија. Потребно е на клиентот да му се нагласи дека само и единствено СУЕ е гаранција за долгорочен успех на програмата за енергетска ефикасност. Целта на СУЕ е да се обезбеди континуиран напредок со цел зголемување на ефикасноста на користењето на енергијата, односно намалување на потрошувачката на енергија и вода, по единица активност.

Воспоставеното СУЕ ни овозможува преку континуирано следење на потрошувачката на енергија да се потврди успешноста на спроведените мерки за подобрување на енергетската ефикасност, и претставува основа за систематски мониторинг и верификација на добиените резултати. Исто така, редовната анализа на собраните податоци, која е составен дел на СУЕ, ни овозможува рана идентификација на промените во потрошувачката на енергија и во случај на негативни промени брза реакција на надлежните одговорни служби.

За време на деталните енергетски контроли потребно е за секој ЦПЕ да се провери можноста за инсталирање на дополнителна мерна опрема и да се предложи идејно решение за идното СУЕ.